

22.11.2023

[Document number]

Huoltovarmuuskeskus pyytää ennakkoilmoituksia polttoturpeen käyttäjiltä

Uuden lämmityskauden ollessa käynnissä Huoltovarmuuskeskus (HVK) uudistaa pyyntönsä ennakkoilmoituksista polttoturpeen käyttäjiltä. Tiedotteen asiasisältö ja käyttöönoton ehdot pysyvät vastaavina kuin edellisellä lämmityskaudella.

HVK tiedotti 15.6.2022, että Suomeen on ensimmäistä kertaa perustettu valtion varmuusvarasto polttoturpeelle. Varaston tavoite on lämpöhuollon turvaaminen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Yhteistyökumppanina turpeen varastoinnissa toimii Vapo Oy. Turvetuotantokaudella 2023 varmuusvarastoa on täydennetty. Yhteistyökumppaneita on nyt aiempaa enemmän.

Varmuusvarasto koostuu jysinturpeesta ja turvepelletistä. Se on hajasijoitettu valtakunnallisesti siten, että lämpöhuollon kokonaisuutta ajatellen melko pienillä varastoilla kyettäisiin mahdollisimman laajasti varmistamaan turpeen riittävyyttä kaukolämmön tuotannossa vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Kuljetusmatkat kuitenkin väistämättä kasvavat normaaleihin turvetoimituksiin verrattuna.

Varmuusvarastojen käyttöönotto on viimesijainen toimenpide, josta päättää valtioneuvosto. Ensisijaisesti lämmöntuotannon riittävyyden varmistaminen on siitä vastaavien yritysten tehtävä.

Käyttö pyritään mahdollisimman tarkasti rajaamaan lämpöhuollon turvaamiseen kohteissa, joissa turpeen saatavuushaasteiden lisäksi muiden polttoaineiden ja lämmönlähteiden käyttö on estynyt tai merkittävästi vaikeutunut. Varmuusvarastosta hankittavalla polttoturpeella turvataan kiinteiden kotimaisten polttoaineiden riittävyyttä, jolloin öljyä säästyisi mm. huippukulutustilanteisiin.

Varmuusvaraston käyttöönoton prosessi

HVK pyytää polttoturpeen käyttäjiä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ilmoittamaan, mikäli on ennakoitavissa, että toimijan omat polttoainevarastot tai kyky hankkia polttoainetta markkinoilta eivät tule riittämään. Tämä tapahtuu toimittamalla HVK:lle tarvittavat tiedot lomakkeella. Näin HVK voi muodostaa arvion kokonaistilanteesta ja tarvittaessa esittää valtioneuvostolle varmuusvaraston käyttö lupaa valitsemilleen käyttökohteille. Ennakkoilmoittautuneiden kanssa käydään tarkentavat keskustelut tietojen varmistamiseksi ja mahdollisen käyttöönoton toteuttamiseksi.

On huomattava, että valtion varmuusvaraston käyttö edellyttää todellista ja vakavaa häiriötä polttoaineen saatavuudessa. Kustannusvaikutukset, hyötysuhde-erot tai muut vastaavat seikat eri polttoaineilla eivät sellaisenaan riitä kriteeriksi varmuusvaraston käytölle.

Ilmoitusmenettely mahdollistaa valtion varmuusvaraston tarkoituksenmukaisen käyttöönoton vakavassa häiriötilanteessa, sillä käyttöönoton lupaprosessille sekä kuljetusvalmisteluille on varattava vähintään kahden–kolmen viikon valmistelu-aika. HVK pyytää toimijoilta suurta harkintaa ilmoittautumismenettelyssä, mutta todellisen polttoainepulan uhatessa ilmoittautuminen tulee tehdä yhteiskunnan lämpöhuollon toimivuuden varmistamiseksi.

Ennakoilmoittautuminen tehdään täyttämällä liitteenä oleva lomake ja toimittamalla se tai vastaavat tiedot HVK:n kirjaamoon kirjaamo@nesa.fi sekä kopiona petri.nieminen@nesa.fi.

Hinnan määräytyminen

Valtion varmuusvarastosta hankittavan jyrsinpolttoturpeen hinta sidotaan kevyen polttoöljyn hintaan siten, että turpeen hinta on 70 % rikittömän keskitisleen ULSD 10 ppm (diesel/POK) -hintanoteerauksen polttoturpeen toimituskuukautta vastaavien päivittäisten noteerauksien keskiarvo. Tähän hintaan lisätään kuormaus- ja rahtikulut lähimmältä varmuusvarastolta käyttökohteeseen.

Tämä tuote noteerataan esim. Platt's listalla, tässä esimerkkinä arvo 1.12.2022:

989 USD/t, joka vastaa 79,78 €/MWh

1 € = 1,05 USD (1.12.2022)

POK 11,806 MWh/t

Mikäli tämä olisi toimituskuukautta vastaavien noteerauksien keskiarvo, tulisi varmuusvarastosta hankitun jyrsinpolttoturpeen hinnaksi tästä 70 %, eli 55,85 €/MWh.

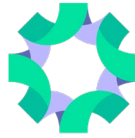
Turvelletin hinta on ylläkuvattu jyrsinpolttoturpeen hinta kerrottuna 2,0 (kerroin kaksi pilkku nolla). Tähän hintaan lisätään kuormaus ja rahtikulut turvelletinvarastolta käyttökohteeseen.

Kuvatun kaavan mukaisesti esimerkitapauksessa turvelletin hinta olisi 111,70 €/MWh.

Tämä hinnanmääräytymismekanismi on voimassa lämmityskaudella 2023–2024. Mekanismi on sama kuin edellisellä lämmityskaudella.

Yhteenvetona

Varmuusvaraston koko valtakunnan mittakaavassa on kohtuullinen, eikä se missään tapauksessa riitä kaikille halukkaille eikä koko lämmityskaudeksi. Varmuusvarastosta luovutettavan turpeen käyttäjien todellinen tilanne ja tausta selvitetään aina, jotta varmistetaan varmuusvaraston asianmukainen käyttö.

Varastoa ei missään tapauksessa tule käyttää korvaamaan yritysten omia varautumis- ja varastointitoimia vaan vasta viimesijaisena keinona.

Valtion varmuusvarastot niin polttoturpeessa kuin muissakin polttoaineissa on perustettu yhteiskunnan tarpeisiin ja sen varoilla. Tärkeintä on luonnollisesti yritysten huolellinen etukäteinen varautuminen, mutta onneksi olemassa on pahan päivän varalle, erityisesti nyt energiakriisin aiheuttamissa poikkeuksellisissa olosuhteissa, myös yhteisesti hankittuja varmuusvarastoja.

Petri Nieminen, vanhempi varautumisasiantuntija, petri.nieminen@nesa.fi

LIITE: ENNAKKOILMOITUS-LOMAKE

ENNAKKOILMOITUS POLTTOTURPEEN VARMUUSVARASTOJEN MAHDOLLISESTA KÄYTTÖTARPEESTA

YRITYS:

TOIMIPAIKKA:

YHTEYSHENKILÖ:

TEHTÄVÄNIMIKE:

PUHELIN:

SÄHKÖPOSTI:

POLTTOAINEIDEN TARVE LÄMMITYKSEEN KAUELLA 2023–2024

TURVE:

PUU:

ÖLJY:

MUU:

NYKYINEN POLTTOAINEIDEN SOPIMUS / VARASTOKANTA LÄMMITYKSEEN LÄMMITYSKAUDELLE 2023-2024

TURVE:

PUU:

ÖLJY:

MUU:

LÄMMITYSKAUDELTA 2023-2024 PUUTTUVA / RISKIN KOHTEENA OLEVA POLTTOAINEMÄÄRÄ

TURVE:

PUU:

ÖLJY:

MUU:

**LUOPUUKO TOIMINNANHARJOITTAJA SÄHKÖNTUOTANNOSTA POLTTOAI-
NEPULATILANTEESSA?**

KYLLÄ / EI

**JOS KYLLÄ, MINKÄ VERRAN SÄHKÖÄ JÄÄ TEKEMÄTTÄ JA SIIHEN KÄYTETTÄVÄ
POLTTOAINEMÄÄRÄ?**

**TOIMINNANHARJOITTAJAN VOIMALAITOSTEN TEKNINEN TURVEMINIMI % / GWH
LÄMMITYSKAUDELLA?**

**TOIMINNANHARJOITTAJAN ARVIOITU VALTION VARMUUSVARASTOTURPEEN TARVE
LÄMMITYSKAUDELLE 2023–2024?**

ARVIO TARPEEN AJANKOHDASTA

PERUSTELU